

▪ ندده‌تهن ساقنانه. ترکیب کنند و دسته‌بندی کنید.

جو عاری ساپالی دامڑھی ملکگیری ایڈٹریٹ فاؤنڈیشن کے سربراہی - زورتاش ساپاری

قۇتىي اۋدانى تاسپاپالداق قازاق وۇلسق اوپلى تەركى قىستائىنىڭ ئۆزى بولنەگەن گۇلدى القابى (8 - ايدىك 21 - كۇنى توسرىلگەن). سوڭىھى جىلدارى قۇتىي اۋدانى گۈل كاسىپ سالاسىن اول - قىستاق مادەنىيەتى، كورىكتى اول - قىستاق قۇرۇلسى سياقتىلارمەن تەركىدەي توغۇستۇرپ، ھەشىنى - مالشىلاردىك كېرىستەرن ارتىسرا ئارناسىن كەڭىتى.

ھڪھے جهمس - جيدهاک شينجيائنان وُشاق ارقلی تاسيلدي

8 - ایدیلک 18 - کۇنى العاشرى
تۈپتا بازارغا سالىنغان 27 توننا مارالبا-
سى حوش ئىستى قاۋىنى وۇساپىھەن تا-
سلپ شاڭخايىعا ساتىلدى. "شاڭخايىلىق
تۇتىۋشىلار مارالباسىنىڭ حوش ئىستى
قاۋىنىنىڭ ۇامىن تاتاقلىن بولدى" ، -
دەدى شىنجىياڭ خۇي - بىر اۋىل شارۋا-
شىلق توبى جارنا شەكتى سەرىكىتەستى-
گىنىڭ باسقارۇشىسى جاڭ حۇڭشان .
بۇدان سىرت، جەھمىس -
جىدە كەنڭ ساتىلۇرى قىين بولۇ ماسىله-
سەن شەشۈ ئۇشىن، قۇلجا اوەجايى
خواشىا اوپياتىسيا سەرىكىتەستىگىمەن سەل -
بەستىك جاساسىپ، "جو لاۋشى ورنىنا
زات تاسىمالداو" كەزەكشى ئۇشاعىن
سىكە قوسىپ، "تۇينىنەن - تۇينىگە"
كەڭىستىك كۆپىرىن ورناتىسىپ،
"جو لاۋشى ورنىنا زات تاسىمالداو"
تۇڭعىش جالدامالى ئۇشاعى 8 - ایدیلک 16 -
كۇنى وۇشتى. قۇلجا اوەجايىنىڭ جاۋاپتىسى
منىالاردى ئېلىدىرىدى: الدا ئتۇرلى
جەھمىس - جىدە كەندرىلەپ پىسو مەزگىلەمەن
بايانلىستىرلىپ، اوپياتىسيا سەرىكىتەستىگىمەن
برىقلىقەن وۇشتابىسپ، قىزەمەت ئatarتىپىن
اشالاپ، جەھمىس - جىدە كەندرىلەپ
گى تاسىمالدى، قىزەمەت وتهۋىدى قاماتا-
ماسز دەھىز .

ونمده‌رنن تاسمالداو ارناولی و شاعین
و زدیکسز سکه قوسپ، ساپالی اوبل
شارواشلوق و نمده‌رننلک و زدیک باعamen
بازارعا سالنؤون جۈزەگە اسرادى.
ئىلىشنىڭ جۇڭگو وختۇستىك او-
ياتسييا جارنا شەكتى سەرىكتەستىگى
شىنجىلاڭ بولمىشە سەرىكتەستىگىنەن
و عسوئىشا، 8 - ايدىڭ 12 - كۈنىنەن 24 -
كۈنىنە دەيىن وختۇستىك او ياتسييا سە-
رىكتەستىگى قاشقاردان شي - انعا بارا-
تن شىنمەي تاسىتىن جالدامالى و شاق-
تى 14 كەزەك و شىرعان، 240 ندشه
توننا تاسمالداغان، الداعى ئېرى مەز-
گىلدە وختۇستىك او ياتسييا سەرىكتەس-
تىگى قاشقاردان شي - انعا باراتىن
جالدامالى و شاققى ئالى ده كۈنىنە 1 — 2
كەزەك و شرادى. بۇدان سرت،
جەممىس - جىدەك او ياتسيالق تاسىما-
لنا مەڭىھس، قاشقار ايماعى سايىكەس-
تى قوسىمشا قاراجات بەرۋ ساياساتىن
العا قويىدى؛ قاشقار اوھجايى سياقتى تا-
راڭلار "جەممىس - جىدەك ماۋسىمندا
زاتتاردى تاسمالداۋدى قاماتماسىز
ھتۆ" ارناولى ارهەكەتن اققارىپ، اوبل
شارواشلوق قوسىمشا و نمده‌رننلک
اتىز باستان اوھجايى، اوھجايدان شىكى
و گىرلەرگە دەينىگى تاسمالدىڭ بىركى-
لىسىز دىكىنە شنايى كەپىلدىك هتتى.

(باسي 1 - بهته) اول شارۋاشلىق و نىمددەرىمەن قامداۋدى ويداعىدai سىتەۋ، اۇدل شارۋاشلىق و نىمددەرىن تاسىمالداۋ قىنىشىدە. لىمعى ماسەلەسىن شەشۈ ۋېسىن، كورلا اوھجايى باينىغۇلىن و بىلسى اوھجايى ماڭىسى كونوھىكىا كەڭسەسىمەن، خواشىا اوپاتىسيا سەردىكىنەستىگەمەن بىرگە اوھجايى ماڭىسى كونوھىكاللىق اوھماعى مەملەتكەتىك سۇيىق تىزىدەكتى زات اينالىمى نىسانىنا سۇيىنهنىپ، ”جولاۋشى ورنىنا زات تاسىمالداۋ“ بويىنسا اۇدل شارۋاشلىق قوسىمشا و نىمددەرىن جالدالى ئاشاقىپىن جەتكە. زەقىن اوھ جەلسىن جانە اۇدل شارۋاشلىق قوسىمشا و نىمددەرىن اپاتىساللىق تاسىمالداۋ ارنالۇلى ئاشاعىن سىكە قوستى.

قاازىرگە دەيىن كورلا اوھجايى اق ورېك ئۇنومرلى، ”جالپاق شابىدالى ئۇنومرلى“، ”قارا الاقات ئۇنومرلى“ سىاقتى زات تاسىمال كەزەكشى ئاشاقتا رىن ورنالاسترىپ، 6 - ايدان بەرى جانى، جاس اۇدل شارۋاشلىق قوسىمشا و نىمددەرنىن جىينى 1200 توننادان ارقىق تاسىمالدارى. الدا بۇل اوھجايى كۈزگى شىلان ئۇنومرلى، ”كورلا الـ مۇرتى ئۇنومرلى“، ”بۇغىنىڭ جاس ئۇيىزى ئۇنومرلى“ سىاقتى اۇدل شارۋاشلىق دەركەشە

رایونیمیزدیڭ كوللەمنەن جوغرافىيەلىك كۆش سالا ئۇندىرسىس جۇرگىزۈددە

زى وُزدیکسز بەکەمەلپ، کولەمنەن جوئارى وەرکاسپ كاسپورىندارىنىڭ ارتقان قۇنى سايىكىس مەزگىلدەگىدەن 5.8% جوئارىلادى، ارتۇ قارقىنى ورتا جوئارى ارتۇ ئۆڭرىي ارالىقىن ساقتىپ، سايىكىس مەزگىلدەگىدەن 1.4 پاييز جوئارىلادى. اۆتونومىيالى رايوندىق وەرکاسپ جانە يېفورماتىسيـ لاندرۇ مەگگەرمەسىنىڭ قاتىستى جاـ ۋاپتىسى مەنلاراردى ئېلىدىرىـ: الداعى جەردە بۇكىل رايون كولەمنىدە "بىرگە ئېرىـ" بويىنشا كاسپورىنداد تۇرپ كومەكتەسقـ - سۇيەمەلدەـ قىزمەتن ورسىتەتتۈدى وُزدیکسز ئېيمداستىرىپ، كاسپورىنداردىڭ ئۇندىرسى قۆاتىنا جەتىپ، ونىمدـ لىلىكتى ارتىرىۋ بارىسىندا جولققان بوگەتتەر مەن قىين توپىنىدەردىـ سايىكەسترىپ شەشۋىنە كومەكتەـ سىپ، ئۇندىرسى قۆاتىنا جەتىپ، ونىمىدىلىلىكتى ارتىرىۋ دىڭ تۇتاس تۇلعاـ لق ونىمىدىلىگى مەن ورەسەن جوئاردـ

رەفۇرمائى تەرەڭدەتھە ئارقىلى چاڭا دامۇ وەرسەڭدىرىگەن قاۋلالاتايىق

— باس شوچي شي جينپيگنلەك كونوميكا، قوعام سالاسنداعى ماماندار اڭگىمە حاجلىسىنده گى ماڭىزدى
عسوزىن وۇيرەت، دايەكتىلەندىرۇ چونىنده

یه بولدى، بۇل دا جاتاڭى دامۇڭ كەزەگىن-
دە رەھفورمانىي جاپىي تەھرەگىدەتتۈدى
ۋۇزدىكسىز ملگەريلەتتۈدگى سەنمەن
بەلدى بەكەم بئۇۋدىلىق قايىنارى. سونە-
مەن بىرگە، رەھفورما قانشالق تەھرەگ-
دەگەن سايىن، جاۋاپكەر شىلىكتى انا-
عۇرلىم باقىلىدىقىهن ارقالاپ، سىكەر-
لۇك كورسەتىپ، جىلدام دا ورنىقتى
العا باسىپ، تاباندى تۇردى مۇددە-
نىڭ قاتىپ سەمگەن بوجەتكەزىن قالا-
قاندالپ، دامۇغا كەدەرگى بولۇتسىن
تۇزىلىستىك، مەحانىزىمىدەك ولقىلە-
تاردى جوپۇڭ كەرەك. ئىز جۇڭگۈشا
سوتسيالىزم تۇزىمەن تاباندى بولۇغا
جانە ونى كەمەلدەندرەگە، مەملە-
كەتتى جونگە سالۇ جۇيەسى مەن
جونگە سالۇ قابىلەتنىڭ وسزاماندا-
ۋىن ملگەريلەتتۈگە اناعۇرلىم كوب
كۇش سالىپ، تۇراشىلىدىقىنى ساقتىپ
جاڭالق اشىپ، ئورىسى اشا جاڭالق
اشىپ، بولاشاقتاعى دامۇ جولىمىز
جونىندە جۇرەكتىلىكپەن نىزدەنسى
جاساۋىمىز، ئۇزىمىنىڭ ونان ارى
تولىسىپ، تۇلۇلانىۋىنا، دامۇدىلىك ادا-
عۇرلىم ساپالى بولۇنىنا، جونگە
سالۇدىلىك اناعۇرلىم ورەلى بولۇنىنا،
حالقىنىڭ ونان ارى تابىسى سەزىمەنە
بولەنۋىنە مۇمكىندىك جاساۋىمىز
كەرەك. سوتسيالىستىك نەڭىزگى
شارۋاشلىق تۇزىمەن تاباندى بولىپ
جانە ونى كەمەلدەندرىپ، بازاردىلىك
بايلىقىنى جايىعاشتىرۇۋادىي شەشۈشى
رول اتقارۋىندا مۇمكىندىك جاساپ،
وْكىمەتتىڭ رولىن اناعۇرلىم جاقسى
ساۋالەندرىپ، ئۇزاق ۋاقىتىنىق ور-
نىقىنى، مەجلە ئۇزىم ورتاسىن قا-
لىپتاسترىۋىمىز كەرەك. مال - مۇلىك
وْقىعى مەن ئېلىم مەنىشىگى ۋىقىعن
قورعاۋىدى وۇزدىكسىز كۇشەيتىپ،
جوعارى ولشەمدى بازار جۇيەسىن
ورناتىپ، ئادىل باسەكە ئۇزىمەن كە-
مەلدەندرىپ، بازار تۇلۇلارارنىڭ
دامۇ ومرشەڭدىگەن قاۋالاتىپ، قو-
عامدىق وندىرگىش كۇشتەردىلىك
دامۇنى ئىيمىدى بارلىق كۇش -
قورات قايىنار لارىن تولىق سىكە قوسۇ-
كەرەك.

قوعامدىق وندىرگىش كۇشتەردى
ازات هتىۋ جانە دامتۇرىدىڭ تالابىنا فۇز-
دىكسىز سايىكەسە الادى. امالىيات
بىزىگە مىنائى ۋەندىردى: دامۇ ورتا-
سى قاتاڭ دا كۇردەلى بولغان سايىن
رەھفورمانى تاباندىلىقىپەن تەھرەگىدە-
تىپ، ئارقايسىي جاقتاڭدارى ئۇزىمە-
دى اقاۋا سىزداندىرىپ، جونگە سالۇ
جۇيەسىن كەمەلدەندرىپ، ئۇزىم
قورىلىسى مەن جونگە سالۇ ونسىمدە-
لىكىنىڭ اناعۇرلىم ويداعىدىي كادەگە
جاراۋىن، تووعسۇن جەبىپ، ئۇزىم
ارتىقشىلىغانان پايدالانىپ حاۋىپ -
قاتەرلەردىلىك، سىن - سايىستاردىلىك
سووقىسىنا توتهپ بەرۋەگە شەبەر
بولۇڭ كەرەك. جاتاڭى دامۇ ساتىسىنا
قادام قاستاغانان كەيىن، كەرەعارض
داۋىلىدارى مەن كەرەعارض تولقىندارى
اناعۇرلىم كوب سىرتقى ورتاعا ئۇپ
كەلگەندە، ئىرسىپرا جاتاڭى حاۋىپ -
قاتەرلەر مەن سىن - سايىستارعا
توتهپ بەرۋەدىلىك دايىندىعىن قايتىكەذ-
دە ويداعىدىي سىتەۋەگە بولادى؟
دامۇ بارسىنىدا ئالى دە كورنەكتى
بولىپ وترىغان بىر كەلکى بولماۋ،
تولىق بولماۋ ماسەلەسىنە مەڭىزەس،
حالقىنىڭ وۇزدىكسىز ارتقان تاماشا
تۇرمىسقا تالابىن قايتىكەندە قاناعات-
تاندىرۋەغا بولادى؟ ”دامۇدا تاقلىرىپ
بەلگىلەپ، رەھفورما دا ئىس تىندىرۋ
كەرەك“. دامۇدىلىك شىكى شارت -
جاعدىايى مەن سىرتقى ورتاسىنىدا
تەھرەڭ دە كۇردەلى وزگەرسى
بولغان جاعدىايدا، جاتاڭى دامۇ جۇلە-
سىن فالىپتاسترىۋ، دامۇدىلىك جاتاڭى
سەمىدىعىن تۇلۇلاۋ، دامۇدىلىك جاتاڭى
جاعدىايىن اشۇ ئۇشىن، ئوزىسز، رە-
فورمانى تەھرەگىدەتتۇ ارقىلى جاتاڭى
دامۇ ومرشەڭدىگەن قاۋالاتىپ
كەرەك. تەك رەھفورمانىڭ جول اشۇ
جانە جەتەكشىلىك رولىن ويداعىدىي
ساۋالەندرىپ، رەھفورما سۇيەنپ
وْزگەشە جاعدىيا توتهپ بەرىپ، جاتاڭى
جاعدىايى اشىپ، رەھفورمانى سۇيەنپ
دامۇدابى بوگەتتەردى تالقاندالپ،
دامۇدىلىك باسىمىدىعىن وېستىرىپ،
دامة دىلىق قە ئاۋەشە كەشىن ارتىپ،
كەلەل تە ئىدە جاڭالق، اشە دى،

□ حالق گازەتنىڭ شولۇشىسى

رەھفۇرمانىڭ ھەزىزىمىڭالق، قوعامدىق دامۇدىڭ كەلەلى جاھدایينا اناعۇرلىم ويداعدىي قىزىمەت ھۆتون بلگەرلەتە- كەندە عانا، "13 - بەسجىلدىق" جوبا- داعى نەگىزگى نىسانا - مىنده تەتھەردى جەڭسىپەن ورىندىپ، كەدەيلىكەن ارىلىتۋدان قامال الۋەدىڭ شەشۈشى جە- ڭىسىنە قول جەتكىزىپ، جايپىاي دوڭىكەلەك داۋلەتتى قوعام ورناتىپ، قولايلى ساتته العا ۇمتىلىپ، جايپىاي سوتىيالىستىك وسىزاماندانغان مەمە- كەت قورۇۋەدىڭ جاڭا ساپارىن باستاپ، ھەنىشى 100 جىلدىق كۈرەس نىسانا- سنا شەرۇۋ تارتۇغا بولادى.

بۇ گىننە ھەلمىزدىڭ ئۆزىم اېزى- دىلىعى كورنەكتىلەنلىپ، جونگە سالۇ ونمدىلىكى جوعارىلاپ، ھەزىزىمىكا ۇزاق ۋاقت جاقسارۇغا بىتلىپ، زاتىققى نەگىز مىعم، ادام كۇشى بايدىلىعى ھول، بازار ۋەرسى كەڭ، دامۇ سەرپىمىدىلىكى كۇشتى، قوعامدىق كەلەلى جاھدایي ورنقىتى بولىپ، ۋە- دىكىسز دامۇ كۆپتەگەن جاقتاردايى 8 - (شىنحۇۋا 1گەنتىگىنىڭ)

ايىدىڭ 28 - كۇنى بەيچىڭەن 40 نەھە جىلدان بەرگى تارىخ مىنائى تولق دالىلەدەدى: رەفورما جاساۋ، ھىسىك اشۇ - جۇڭگۇ حالقى مەن جۇڭجۇۋا ۋەلىنىڭ دامۇئى تارىخىن- داعى ئېرى رەتكى ۋەلى توڭكەرسى، ئەال وسى ۋەلى توڭكەرسى جۇڭگۇشا سوتىيالىزم سىنەرېنىڭ ۋەلى قارىشتا- ۋەن جۇزەگە اسرىدى. جاڭا دامۇ كە- زەڭىنە تەتكەندە، جاڭا وراي، تىڭ سىن - سايىستارعا ەدوب كەلگەندە، ۋەزىكىسىز تاۋادى بۇزىپ جول سالۇ، وزەندەرگە كۆپر سالۇ رۆحىمەن رە- فورما جاساۋادى، ھىسىك اشۇدى تۇبە- گەيلى جۇرگىزىپ، تۆزىمىدىك اېزىللە- لىقتنى تولق ساۋاھەلەندىرىپ، جاڭا دامۇدىڭ وەرسەڭىدىگەن قاۋاڭلاتساق، ئېنىز ۋەزىزىز، جاڭا داۋىرىدە جۇڭگۇ- شا سوتىيالىزەمنىڭ ۋەلى جەڭسىنە قول جەتكىزىپ، جاڭا ساپار بارىسىندا تىڭ دا اناعۇرلىم زور حىكىمەتتەر جاراتا- الامز.

راشنىڭ تابىس سەزىمەن، باقت سەزى- مەن، حاۋپىسىز دىك سەزىمەن كۇش- سالا جوعارىلاپ، كۆپتەگەن ماشافتە- تى تۇينىدەردى شەشىپ، كۆپتەگەن تار جول، تايىعاق كەشۋەرەدەن ۋەتىپ، ھەزىزىمىڭالق، قوعامدىق دامۇ ئۇشىن قۇددىرەتتى قوزعاۋوشى كۇش ۋەتەپ، قوعامنىڭ كەلەلى جاھدایىنىڭ ورنقىلىعىن ساقتاب، حا- لققىڭ تىنىش ۋەمر، شات - شادىمەن تىرىشلىك كەشرۋەنە كەپىلىدىك ھەتىپ، مەمەلە كەت حاۋپىسىز دىگەن قاماتاما سىز ھەتىپ، ئۇشىن پارمەندى كەپىلىدىك ازىز- دىلىگى مەن جاڭالق اشۇ وەرسەڭىددە- گەن كورنەكتى ارتىرسىپ، جۇڭگۇشا سوتىيالىزەمنىڭ ئۆزىم اېزىدىلىلىعىن ونان ارى اىيگىلەدى.

قوعام ۋەزىكىسىز دامىپ، العا با- سادى، قوعامدىق قارىم - قاتىناس پەن قوعامدىق قىمىلدار دىڭ ئۆزىلە- سىن، مەحانىزىمەن رەتتەۋ دە وسىغان